

ORGANISCHE RESTSTROMEN ALS GRONDSTOF

[PILOT] Topsurf in de Krimpenerwaard

TOEPASSING

Bodemverbetering: Topsurf

WAAR

Zuid-Holland, Krimpenerwaard

KETENPARTNERS

- Hoogheemraadschap van Schieland en de Krimpenerwaard
- Topsurf Nederland BV
- Lokale agrariërs

DOORLOOPTIJD PILOT

2017-2018

WELK TYPE MAAISEL

Alle typen maaisel of andere groene stromen zijn geschikt (in combinatie met andere organische stromen zoals mest en bagger)

HOEVEEL MAAISEL

Circa 25.000 m³

WIE LEVEREN HET MAAISEL

Lokale terreinbeheerders (onder andere Hoogheemraadschap)

AFNEMER(S)

Agrariërs (op hun perceel)

Zijn organische reststromen die ingezameld worden bij het beheer van water en land bruikbaar om bodemdaling in het veenweidegebied te compenseren, en kunnen deze tegelijkertijd dienen als bodemverbeteraar? Samen met het Hoogheemraadschap en lokale boeren voert het bedrijf Topsurf Nederland een proef uit in de Krimpenerwaard.

Het veenweidegebied van de Krimpenerwaard ligt in de laagste regionen van Nederland. In het gebied vindt vooral landbouw plaats, waarvoor de bovengrond ontwaterd wordt. Als gevolg daarvan oxideert het veen, daalt de bodem en worden er broeikasgassen uitgestoten.

Historie als inspiratie

“Kunnen we dit proces keren door opnieuw ‘veen’ te maken”, vroegen het bedrijf Topsurf Nederland en de

Wageningen University & Research zich bijna tien jaar geleden af. Ze werden geïnspireerd door een eeuwenoud gebruik, dat teruggaat tot de Middeleeuwen. Mark Hensen van Topsurf Nederland vertelt: “In die tijd brachten de stadsbewoners bagger uit de stadse watergangen naar het boerenland. Boeren bedekten deze laag met mest. Daardoor ontstond er ‘toemaak’: een dikke deklaag die rijk was aan organische stof en vezels. Vele eeuwen later blijkt dat de gebieden met zo’n toemaakdek minder problemen hebben met bodemdaling dan gebieden in de omgeving. Dat bracht ons op een idee. Als het toen werkte en we hebben er nog steeds profijt van, kunnen we dat principe dan niet opnieuw toepassen? Maar dan gebruik makend van schoon materiaal, want in het verleden was de organische stof die afkomstig was uit steden vaak vervuild.”

Topsurf

“Met die gedachte in het achterhoofd, hebben we Topsurf ontwikkeld. Dit is een mengsel dat bestaat uit bagger uit de lokale sloot, dierlijke mest en ‘groen’ materiaal zoals maaisel, houtsnippers of restmateriaal uit de kassen. De ‘groene’ component levert vezels, die het skelet van het materiaal versterken. In de loop der jaren hebben we studies en experimenten uitgevoerd, om de Topsurf verder te verbeteren en ervoor te zorgen dat het aan alle

eisen voldoet. Wat we er in stoppen is pertinent schoon, rommel komt er bij ons niet in! Het mengsel kan voor verschillende doelen worden gebruikt. Naast het verbeteren en ophogen van de veenbodem, is het bijvoorbeeld heel geschikt voor plantenbakken in de stad of voor de sierteelt. Voor elke toepassing hebben we een uniek ‘recept’ van de Topsurf.”

Voor de pilot in de Krimpenerwaard wordt de Topsurf geproduceerd met lokale materialen en met een mobiele installatie. “We willen zo min mogelijk gesleep en gerij”, aldus Hensen. “In ons ‘veldlaboratorium’ meten we precies welke kwaliteit organische stromen het systeem ingaat en hoe de bodemkwaliteit, de maaiveldligging en de uitstoot van broeikasgassen zich ontwikkelen. We doen dat samen met het Hoogheemraadschap en de agrariërs, maar we houden ook andere organisaties in de Krimpenerwaard op de hoogte. Want het gebied is belangrijk voor heel veel doelen en er is veel interesse voor onze pilot.”

Denken in kansen

Toch komt Hensen ook hobbels tegen bij het toepassen van Topsurf. “Vooral de mestwetgeving is weerbarstig. We gebruiken de vaste component in dierlijke mest en ondanks dat die vooral uit gras bestaat, moet het volledig worden meegeteld in de mestboekhouding. Dat maakt het op grote schaal toepassen van Topsurf ingewikkeld. Gelukkig krijgen we veel medewerking van de Omgevingsdienst Midden-Holland. De medewerkers denken prima mee met wat er wel kan. Ik denk graag in kansen en niet in belemmeringen en ik ben er van overtuigd dat er heel veel mogelijk is, ook binnen de huidige wet- en regelgeving. Het is toch ook een prachtig proces? We benutten organische reststromen en maken er een waardevol nieuw product van. Dat past helemaal in een circulaire economie!” ∞

“Ik ben er van overtuigd dat er heel veel mogelijk is, ook binnen de huidige wet- en regelgeving.”

